

Оскуола5а атаары бырааһынньыгын сценарийа.

Ыт.Убаастабыллаах төрөппүттэр уонна ыалдьыттар !

О5олорбутун иитилибит ,улааппыт ,иһирэх уһуйааннарыттан атаарар күммүт тийэн кэллэ.Оной – соной көрсүбүт кып кырачаан озолор биес сыл анараа өттүгэр ким уэрэн, ким ытыы ытыы дазаны Мичил детсад аанын арыян киирбиттэрэ . О5олорбут о5о саастарын кыра кэрчигэ хайы-үйэ ааһан аны куһун оскуола боруогун атыллыахтара.Иитилибит биһиктэрин өрүү өйдүү саныы сылдыахтара , озолорбутун бастакы банкеттарынан эбүрдэлээн туран бырааһынньыкпытын саҕалыырбытын көнүллээн. Бу үөрүүлээх күннэ эһиэхэ анаан Вальс үнкүүнү бэлэктиэхтэрэ.

Үнкүү

Ытыс тыаһынан добуһуоллатан көрсүөхэйин бэлэмнэнии бөлөх о5олорун Нарын намчы бэйэлээх ырыабыт ,үнкүүһүт үөрэ-көтө сылдыар Айкуо Афанасьева ,бары өттүнэн бастын араас күрэхтэргэ детсад чизһин көмүскээбит ырыабыт ,хоһоонһут,уруһуйдүт Любомир Иванов, билиигэ –көрүүгэ тардыһааччы алама5ай майгылаах ,үтүө санаалаах суоттуурун сөбүлүүр Иван Винокуров,көрсүө –сэмэй майгылаах минньигэс мичээрдээх Сайнаара Михайлова,сытыы –хотуу суруйарын сөбүлүүр ,түргэн ыраас туттуулаах үлэһит бэрдэ Сайнаара Никифорова, элбэх кэпсээннээх , хоһоонһут бэрдэ билиигэ-көрүүгэ тардыһааччы,элбэх күрэх кыттылааҕа Дьулуур Семянов,дуобаттыырын ,уруһуйдуурун сөбүлүүр дьохуннаах Олеся Пахомова, үтүөнү-кэрэни сэргиир үнкүүһүт ,элбэҕи билэр Лена Чарканова.

Хоһооннор

Сэтгэбитин туоламыт оскуола5а барабыт

үөрэх киэн эйгэтигэр

дьыссааттан бэлэмнээхпит.

Сайн.М.:иитээччибит барахсан

Үөрэппитэ суоттуурга

Дорҕооннору ааҕарга

Буукубаны билэргэ.

Лена:Харандааһы тутарга

Пластелин мэһийэргэ

Нууччалыы кэпсэтэргэ

Кэрэни кэрэхсииргэ.

Бэрээдэктээх буоларга

Куруук бииргэ оонһуурга

Атастардын иллээхтик

Айа тута сылдыарга.

Сайн.Н.:Муз. Салайааччы

Ырыа үнкүү үөрэтэр

Кэрэ эйгэҕэ угуйар

Талааммытын арыйар.

Иван:Физк. Салайааччы

Эти –хааны эрчийэр

Күүстээх уохтаах буоларга

О5о саастан үөрэтэр

Олеся:ньээнкэлэр барахсаттар

Иһит хомуос сууйаллар

Муоста сотон ааһаллар

Үлэҕэ уһуйаллар

Танас сууйар үлэйт
Сотторбутун бэлэмниир
Танаспытын сууйар-сотор
Үөрэ кетө үлэлиир.
Айкуо :Повардар ас астыллар
Минньигэс сыт таһаараллар
Биһиги тоттук сылдырбытын
Куруук хайгыыр буолаллар
Дьыссааппыт сиестэрэтэ
Биһигини битэмийниир
Чөл олоххо үөрэтэр
Барылары сэрэтэр
Любомир: Рабочайбыт сарсыардаттан
Сиппиир тутан хаамыталыыр
Прогулкаҕа тахсарга
Оонньоур сири бэлэмниир
Харабылбыт дьыссааппытын
Аанын аһар, уонна хатыыр
Дьыссааппытын харабыллыыр
Бэрээдэги хонтуруоллуур
Завхоз айан аргыстаах
Ас- үөл оонньоур кэһиилээх
Туох тийбэтин аазар суоттуур
Итээһи суох онортуур.
Дьулуур: Дьыссаат сүрүн тутулун
Сэбиэдиһсэй салайар
Сырдык –сылаас биһикпитин
Сырдыгынан сыдыаайар.
Бары: Быраһаай күндү дьыссааппыт
Аны үөрэнэ барабыт
Үөрэх киэн аартыгар сирдээбит
Биһикпитин куруук ахтыахпыт

Эһиги бары күн айы детсадка сылдьан дьарыктанан ,ыллаан-туойан,үнкүүлээн,бииргэ оонньоон бары бэйэ бэйэбитин билсэн иллээх,дождордуу буоллугут .Детсадкытын ахтабыт дуо оҕолоор оскуолаҕа бардаххытына.

Ырыа Детсадпытын ахтыахпыт(оҕолор ололлор ыллаан баран)

Музыка тыаһыыр Мэник оҕо уонна ийэтэ киирэллэр: Дорооболорун озолор.

Оҕо :суох не хочуюу ,не пойдуу ,барбаппыын.

Ийэтэ:-чэ кэл кэл бардыбыт.Эн эрэ үөрэниэххин баҕарбаккын.Атын оҕолор убайдарын бары үчүгэйдик үөрэнэллэр Эн буоллаҕына сэттэ сааскын туоллун оскуолаҕа барар кэмин кэллэ дии.Тугу да билбэккин,сурэбэ суоххун.Мин уерэниэхпин баҕарбаппын Мин оонньоу –оонньоу сылдыахпын баҕарабын.Түүнү быһа мульттик ,киинэ көрүөм ,онтон күнү быһа угуйуом ,онтон киэбэ туран аһыам оонньоом ,онтон эмиэ мульттик көрүөм.

Ийэ.: хайа телевизор инниттэн да туруон суох дии.

Оҕо-аһаа губка боб көрүөм онтон маша и медведь көрүөм(билэр мультиктарын ааттыыр)

Хата манна телевизор баар эбит мульттик кереххэ.

Ийэ-Мультиктан атын биэриилэри көрбөккүн .Ол иһин тугу да билбэккин.

көрүөххэ эрэ.(тел холбуур)

Проектор холбонон новости.

Сонуннар:ыыт: үтүө күнүнэн күндү көрөөччүлэр эниги болжомтобутугар сонуннар. Мичил уһуяаныттан быйыл азыс оҕо оскуола боруогун атыллыахтара.Оҕолор уһуяанна сылдьар кэмнэригэр элбэххэ үөрэнэн ,араас күрэхтэргэ кыттан кэллилэр.Биьиги корреспондентнарыт бэлэмнээбит сюжеттарын көрүң .Бастакы сюжет музыка сонуннара

Музрук озолор ситиһиилэрин кэпсиир.Угадай мелодио оонньотор.

Ыыт:аны истин доруобуя сонуннарын.

М/с кэпсиир.Таабырыннар (ханна эмп атыылыыллары?)(аптека).Кини маннай, гречневай,рисовай? (хааһы)Кыбыл өгнөөх хаппыысталаах сүбүөкүлэлээх миин(борщ)

Полезное не полезное.Абылык туһунан.

Ыыт:истин спорт сонуннарын. Оонньуулар.Молекула.Светофор.

Ыыт: детсад сонуннарын кэпсиэбэ иитээччи. Иит: быйылгы үөрэх дьылыгар биьиги озолорбут элбэх ситиһиилээхтэр.Кылгастык ахтан ааһар эбит буоллахха:(оҕолор ситиһиилэрэ)

ТОК оонньуу.

Тыл бастакы бүтэник дорзоонноро.

Утары суолталаах тылы сөпкө эт: үрдүк- намыһах

Кэтит –синньигэс,уһун-кылгас,ыраах-чугас,эмис-ырыган,хара-манан, өйдөөх-акаары,баай-дьаданы,ыарыһах-доруобай,ыарахан-чэпчэки,хорсун-кутгас,курааннах- толору,кытааннах-сымназас.

Тылы сааһылаа.(оскуола)

II дорзоонтон сазаланар кыыс аата,төрөппүттэргиттэн биирдэстэрэ,человек-?

Рельсанна барар.

Б дорзоон. Оҕустахха тыас таһаарар?(барабан)арабас өгнөөх фрукта?(банан),

Бастакы учебник? (букварь) тарбахха кэтиллэр(биһилэх)

Ахсаан таабырыннара.задачалар.

Ыыт: психолог тыл этэр релаксация.

Ыыт :кунду көрөөччүлэр манан бүгүңнү таһаарыыбыт түмүктэнэр. Болжомтобут иһин баһыыбаларын.

Ийэ:дьэ ити көрдүң дии хайдах курдук озолор оскуолаза бараары бэлэмнэммиттэрин.

Ийэ- кер Бу оскуолаза бараары олорор оҕолор эбит

Оҕо :тугуй ол оскуола диэн? Онно хайыыллары?

Лена Дьулуур (хобоон ааҕаллар)

Оҕо: ээ пахай үөрэтэллэр да !Мин үөрэниэхпин баҕарбаппыын Ол гынан баран мин эмиэ суумкалаахпын ээ .Суумкам ийигэр бу

(оонньуурдары хостуур).Балары ильдэ бардахпына хайдаҕый?

Ыыт:хайа үөрэххэ наадалаах тэриллэри билбэт эбит дии этэн биэрин эрэ озолоор

Оҕолор эппиэттэрэ(учебнай тэриллэри этэллэр).

Оҕо:оччоҕуна ийэ миэхэ харандаас тэтэрээт ылаар .

Ийэ:чэ сеп барыахха оҕолор учугэйдик уэрэнээрин (покалаьаллар, тахсан бараллар).

Ыытааччы покалаьааххайын оҕолор.

Хоһоон бары Азбука Дом где буквы все живут люди азбукой зовут

Встала первой на пороге

Широко расставив ноги

Буква А заглавная
Первая и главная
В имени красивом Алла А в конце и А сначала
И такие же слова Арфа и айва.

детсадпытын ахтабыт
Тигэйэммит кэлэбит
Күнү быһа сылдыбыт
Онтон олус үөрэбит
Сарсыардаттан хамсанан
Эти хааны тупсаран
Эрчиллэбит сүүрэбит
Эрчиммитин эбэбит
Уһуйааччы этиитин
Үөрэтэрин куруутун
Болҕойоммут истэбит
Билии баайын ылабыт.

(Икки сыыппара киирэн кэлэр) Дорооболорун.Хайа миигин ким да кэтэспэтэ дуо.Уу хата оҕо бөҕө баар эбит дии миигин ким ылара буолла.

ЫЫтааччы- ээ биьи оҕолорбут детсадка сылдьаннар наһаа элбэҕи биллилэр

Икки-ол тугу билэллэрий дьэ

Хоһоон Рано утром детский сад малышей встречает

Там игрушки ждут ребят

В уголке скучают

Красный мяч синий мяч

Куклы медвежата дс дс любят все ребята

Ытааччы (оҕолорго боппуруостары биэрэр)

Тыл бастакы бүтэһик дорзоонноро.

Утары суолталаах тылы сөпкө эт: үрдүк- намыһах

Кэтит –синньигэс,уһун-кылгас,ыраах-чугас,эмис-ырыган,хара-манан,
өйдөөх-акаары,баай-дыаданы,ыарыһах-доруобай,ыарахан-чэпчэки,хорсун-
куттас,кураанах- толору,кытаанах-сымназас.

Тылы сааһылаа.(оскуола)

П дорзоонтон сазаланар кыыс аата,төрөппүттэргиттэн биирдэстэрэ, человек-?

Рельсаннан барар.

Б дорзоон. Оҕустахха тыас таһаарар?(барабан)араҕас өгнөөх фрукта?(банан),

Бастакы учебник? (букварь) тарбахха кэтиллэр(биһилэх)

Ахсаан таабырыннара.задачалар.

Икки- дьэ кырдык элбэҕи билэллэр эбит

Оччоҕуна хас сыананы ылыаххытын баҕараҕытый

(оҕолор тураллар лиистэри ылан хамсаналлар музыканнан)

Икки- ээ эьиги биэс сыананы ылыаххытын баҕарар эбиккит дии .Оччоҕуна миэхэ ким да наадыйбат буоллаҕына мииин оскуолаҕа барар эбиппин.Онно сотору экзээмэн бөҕө буолаары турар.Булгуччу мин онно кимиэхэ эбит наада буолуом.Икки сыананы ылалара буолуо.Чэ покарарын мин бардым.

Быт: бар-бар биһиэхэ наадата суоххун биьи оҕолорбут түөрт уонна биэс эрэ сыаналары ылыахтара.

Ырыалар

Хоһоон Благодарность

ИИт:Алтан чуораан лынкынатан тийэн кэлиэ күһүммүт

Үөрэнээчи аатын сүгэн оскуолаҕа киириэххит
Кичэллээхтик болҕойон сорудаҕы толороорун
Куруук түөрдү биэһи ылан дьонноргутун үөрдээрин
Учууталгыт тылын истэн күнтэн күнгэ эбиллээрин
Доботторгутугар көмөлөһөн көхтөөх кылаас дэтээрин
Бэйэ бэйэбитин харыстаан истинник сыһыаннаһаарын
Спортка ,культураҕа да туора туран хаалымаарын
Сатыахтаахпыт табыллыа диэхтээххитин өйдөөрүн
Ыраас сырдык ыраланан айа- тута сылдыаарын
Ол эрэри детсадкытын хаһан да умнумаарын.
Быт: билии –көрүү суолугар бигэтик үктэнниннэр диэн бэлэхпитин туттарарга көнүллээн
.Эбүрдэ тылы этэригэр көрдөһүөхэйин биһиги детсад сэбиэдиссэйиттэн .....